

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av ändringar i konventionen om den europeiska telesatellitorganisationen (EUTELSAT) och den därtill anslutna driftöverenskommelsen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner de ändringar i den i Paris den 15 juli 1982 ingångna konventionen om upprättande av den Europeiska telesatellitorganisationen EUTELSAT (nedan EUTELSAT) och den därtill anslutna driftöverenskommelsen som godkändes vid EUTELSATs tjugosjätte församlingsmöte den 18-20 maj 1999.

Syftet med ändringarna är att överföra EUTELSATs utrustning och drift från den mellanstatliga organisationen till det privata bolaget Eutelsat S.A. Den ökade konkurrensen när det gäller satellittjänster i Europa förutsätter ändringar för att systemet skall kunna bevara sin livsduglighet på marknaderna, och

för säkerställande av att användningen av telesatellitens systemens rymdsektorer sker enligt EUTELSATs grundprinciper.

EUTELSAT skall också i fortsättningen övervaka att det bolag som grundas i sin verksamhet bl.a. följer principerna för icke-diskriminering och rättvis konkurrens.

Ändringarna i konventionen är avsedda att träda i kraft 60 dagar efter det att depositarien har emottagit underrättelse om godkännande från två tredjedelar av de stater som var parter när församlingen godkände ändringarna.

Om lagens ikraftträdande föreskrivs separat genom förordning av republikens president.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Nuläge och beredningen av propositionen.....	3
1.1. Nuläge	3
1.2. Beredningen av propositionen.....	4
2. Propositionens verkningar	4
2.1. Ekonomiska verkningar.....	4
2.2. Verkningar i fråga om organisation	4
DETALJMOTIVERING	4
1. Ändringarna i konventionen	4
2. Konventionens bilaga A och B.....	5
3. Ikraftträdande	6
4. Behovet av riksdagens samtycke	6
LAGFÖRSLAG	
Lag om verkställighet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i ändringarna av konventionen om den europeiska telesatellitorganisationen (EUTELSAT) och driftöverenskommelsen.....	7

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och beredningen av propositionen

1.1. Nuläge

När den interkontinentala telekommunikationen via satellit inleddes på 1960-talet förstärktes tanken på att för Europas interna behov skapa ett eget regionalt satellitsystem som förmedlar allmän telekommunikation. Europeiska post- och telesammanslutningen (CEPT) tillsatte på 1970-talet en särskild kommitté för att utreda behovet av ett satellitsystem. CEPTs utredning resulterade i att den provisoriska telesatellitorganisationen INTERIM EUTELSAT upprättades och också post- och telestyrelsen anslöt sig som en av de stiftande medlemmarna och verkställande myndighet.

CEPT-ländernas regeringskonferens godkände i Paris 1982 en internationell konvention och en driftöverenskommelse, genom vilka EUTELSAT grundades. EUTELSATs uppgift var att skapa en rymdsektor för de internationella allmänna telekommunikationstjänsternas behov i Europa. Finland undertecknade konventionen den 28 september 1982 och driftöverenskommelsen den 13 juni 1984. Riksdagen godkände vissa bestämmelser i konventionen den 18 december 1984. Finland ratificerade konventionen och driftöverenskommelsen den 11 januari 1985. Förordningen om bringande i kraft av konventionen om upprättande av den europeiska telesatellitorganisationen EUTELSAT och den därtill anslutna driftöverenskommelsen gavs den 26 juli 1985 (678/1985, FördsS 48/1985) och trädde i kraft den 1 september 1985. I dag är 48 stater parter i konventionen. När post- och telestyrelsens organisation ändrades och styrelsen blev ett statligt affärsverk, Post- och televerket, vid ingången av 1990 (lag om Post- och televerket 748/1989), överfördes EUTELSATs nyttjanderättigheter och -skyldigheter till Post- och televerket. När post- och televerksamheten bolagiserades (lag om ombildande av Post- och televerket till aktiebolag 885/1993) överfördes

satellitverksamheten till bolaget.

Finansieringen av EUTELSATs verksamhet grundar sig på de verkställande parternas investeringsbidrag och en användaravgift som tas ut hos dem som använder tjänsterna. Genom investeringsbidragen utökas EUTELSATs investeringskapital, vilket bildar en del av organisationens driftkapital. Det övriga driftkapitalet bildas i huvudsak av lån. Sonera Abp betalar Finlands årliga investeringsbidrag. Investeringsbidraget var år 2000 ca en miljon mark och Finlands andel av EUTELSATs investeringskapital var samma år ca två miljoner mark. Finlands relativa andel har minskat under de senaste åren i och med att EUTELSATs verksamhet har utvidgats. I utbyte mot investeringsbidraget får Sonera Abp utnyttja systemets telekommunikationstjänster. Sonera Abp köper numera satellitöverföringskapacitet bl.a. för talkommunikation och dataförbindelser av EUTELSAT. Sonera Abp betalade år 2000 en användaravgift om ca en miljon mark.

Vid EUTELSATs tjugosjätte församling möte den 18-20 maj 1999 godkändes ändringar i konventionen och driftöverenskommelsen. Avsikten är att EUTELSATs operativa verksamhet med tillgångar skall överföras till ett bolag som grundas, Eutelsat S.A., och som i fortsättningen skall sköta tillhandahållandet av tjänster för användarna enligt företagsekonomiska principer. Driftöverenskommelsen upphör att gälla och konventionens verkställande parter, i Finland Sonera Abp, får en andel i aktierna som motsvarar deras investeringsandel. Soneras andel är ca 0,05 %. Europeiska gemenskapernas kommission har i ett brev den 24 november 2000 godkänt arrangemanget under förutsättning att bolaget senast 2003 genomför en aktieemission, där 30 % av aktiestocken erbjuds utomstående.

Det ökade utbudet av satellittjänster förutsätter att verksamheten är flexibel för att systemet skall bibehålla sin livsduglighet på marknaderna. En organisation i bolagsform kan reagera snabbare på marknadernas behov. Omorganiseringen av de internationella telesatellitorganisationerna kan ses som en naturlig fortsättning på den bolagisering av de nationella televerken som ägt rum i Euro-

pa.

Bolaget skall ha sitt säte i Frankrike och fransk lag skall tillämpas på verksamheten. Avsikten är att bolaget skall inleda sin verksamhet den 2 juli 2001. Personalen vid EUTELSATs sekretariat kommer att övergå till bolaget. Bolaget och de anställda skall betala skatt enligt fransk skattelagstiftning.

Avsikten är att EUTELSATs medlemsstater skall övervaka bolagets verksamhet i enlighet med de principer som anförs i konventionen.

1.2. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid kommunikationsministeriet. Utlåtande om propositionen har begärts av utrikesministeriet, finansministeriet och Teleförvaltningscentralen. Sonera Abp har hörts i samband med beredningen.

2. Propositionens verkningar

2.1. Ekonomiska verkningar

EUTELSAT äger den rymdsektor och de jordstationer som överförs till bolaget Eutelsat S.A. Finland har deltagit med ett finansiellt bidrag i organisationens verksamhet. Enligt 2 § förordningen om bringande i kraft av konventionen om upprättande av den europeiska telesatellitorganisationen EUTELSAT och den därtill anslutna driftöverenskommelsen skall post- och telestyrelsen vara den verkställande myndighet som avses i driftöverenskommelsen. Denna uppgift överfördes på det ovan beskrivna sättet till Post- och televerket och senare till statsbolaget Sonera Abp. Finlands medlemsavgift har alltså betalats av Sonera Abp som också har fått tillgång till organisationens telekommunikationstjänster.

Eftersom verksamheten redan genom nationell lagstiftning och beslut om överföring av egendom har överlåtits till ett statligt affärsverk och senare till ett statsbolag, har propositionen inga statsekonomiska verkningar.

2.2. Verkningar i fråga om organisation

Propositionen har inga verkningar i fråga om organisation eller personal.

DETALJMOTIVERING

1. Ändringarna i konventionen

I inledningen konstateras parternas vilja att överföra EUTELSATs funktioner och därtill anslutna medel till ett aktiebolag som grundas under nationell jurisdiktion och som verkar på en sund ekonomisk och finansiell bas i enlighet med godkända kommersiella principer och det s.k. avtalet.

Artikel 1. *Definitioner.* Artikel 1 innehåller olika definitioner som ändras så att de motsvarar den ändrade konventionen. Konventionen utökas med definitioner gällande EUTELSATs generaldirektör och verkställande sekreterare samt bolaget Eutelsat S.A. Vidare definieras det avtal som avser förhållandet mellan organisationen och bolaget jämte rättigheter och skyldigheter. Definitionen gällande driftöverenskommelsen stryks.

Artikel 2. *Upprättande av EUTELSAT och grundande av bolaget Eutelsat S.A.* Enligt artikeln grundas bolaget Eutelsat S.A. för att driva ett satellitsystem och producera satellittjänster. Medel och verksamhet överförs till bolaget. Bolaget verkar enligt bolagets stiftelseurkunder och de lagar som gäller på den

ort där bolaget grundas. Parterna vidtar i enlighet med överenskommelserna mellan organisationen och bolaget nödvändiga åtgärder för att underlätta grundandet av bolaget samt dess verksamhet.

Artikel 3. *Syftet med EUTELSAT.* Enligt artikeln är syftet med EUTELSAT att säkerställa att Eutelsat S.A. följer de grundprinciper som fastställs i artikeln, dvs. förpliktelserna om offentlig service, allmän europeisk täckning, icke-diskriminering och rättvis konkurrens. EUTELSAT försöker också säkerställa kontinuiteten i fråga om de rättigheter och förpliktelser som gäller användningen av frekvenser.

Artikel 5. *Kostnader.* Enligt artikeln skall EUTELSAT och bolaget Eutelsat S.A. separat komma överens om täckandet av EUTELSATs kostnader.

Artikel 6. *EUTELSATs organisation.* Till artikeln fogas en punkt där sekretariatet, som leds av en verkställande sekreterare, nämns. Vidare konstateras att vart och ett av organen skall verka inom ramen för de befogenheter som tilldelats det i konventionen.

Artikel 7. *Församlingen.* Till artikeln fogas

ett omnämmande om att församlingen får sammankallas på bolaget Eutelsat S.A.:s begäran.

Artikel 9. *Församlingen – uppgifter.* Församlingens uppgift är att behandla och granska bolaget Eutelsat S.A.:s verksamhet i anslutning till grundprinciperna. Bolaget kan för sin del utfärda rekommendationer som behandlas av församlingen. Församlingen fattar beslut i frågor som gäller förslag angående avtalet mellan EUTELSAT och bolaget Eutelsat S.A. samt i frågor som gäller åtgärder för att säkerställa överföringen av rättigheter och förpliktelser särskilt när det gäller användning av frekvensområden som grundar sig på radioreglementen, officiella relationer till stater, ändringar av konventionen och parts utträde samt vissa ekonomiska och administrativa ärenden.

Artikel 10. *Sekretariatet.* I artikeln ingår bestämmelser om den verkställande sekreterarens uppgifter samt församlingens rätt att avskeda den verkställande sekreteraren.

Artikel 11. *Rättigheter och skyldigheter.* Artikelns innehåll motsvarar i huvudsak artikel 15 i den gällande konventionen. Till punkt c) fogas ett omnämmande om att den verkställande sekreteraren skall förvissa sig om de praktiska arrangemangen när EUTELSATs möten hålls utanför Frankrike.

Artikel 12. *EUTELSATs säte, privilegier, friheter och immuniteter.* Artikelns innehåll motsvarar i huvudsak artikel 17 i den gällande konventionen. EUTELSATs säte är beläget i Frankrike. Inom det verksamhetsområde som föreskrivs i konventionen skall EUTELSAT och dess egendom inom alla parter territorier vara befriad från inkomstskatt och direkt förmögenhetsskatt samt från tullar. Den part inom vars territorium EUTELSATs säte är beläget skall så snart som möjligt förhandla med EUTELSAT om ett avtal som täcker privilegier, friheter och immuniteter.

Artikel 13. *Utträde.* Enligt artikeln kan en part när som helst frivilligt utträda ur EUTELSAT genom att skriftligen underrätta depositarien. Utträdet börjar gälla tre månader efter den dag då meddelandet mottagits av depositarien. Depositarien skall genast meddela samtliga parter alla underrättelser om utträde och alla beslut genom vilka ett utträde träder i kraft.

Artikel 14. *Ändringar och upphörande.* Enligt artikeln kan varje part föreslå ändringar i konventionen. Ändringar träder i kraft 120 dagar efter det att depositarien har mottagit

underrättelse om att ändringen godtas från två tredjedelar av de stater som var parter då församlingen antog ändringsförslaget. När en ändring träder i kraft blir den bindande för alla parter. Parterna kan besluta om att EUTELSAT upphör genom att upphäva konventionen med två tredjedelars majoritet. Ett upphävande av konventionen påverkar inte bolaget Eutelsat S.A.:s fortsatta verksamhet.

Artikel 15. *Avgörande av tvister.* Enligt artikeln skall alla sådana tvister mellan parter eller mellan EUTELSAT och en part eller parter som gäller tillämpningen av konventionen hänskjutas till skiljedom i enlighet med bilaga B till konventionen, om tvisterna inte kan avgöras på annat sätt inom ett år efter det att ena parten i tvisten meddelat den andra parten sin avsikt att avgöra tvisten i godo.

Artikel 16. *Underteckande – reservationer.* Artikelns innehåll motsvarar i huvudsak artikel 21 i den gällande konventionen. Hänvisningen till driftöverenskommelsen, som skall upphävas, har strukits ur artikeln.

Artikel 17. *Ikraftträdande.* Artikelns innehåll motsvarar i huvudsak artikel 23 i den gällande konventionen. Enligt artikeln träder konventionen i kraft 60 dagar efter den dag då den har godkänts av två tredjedelar av parterna. Konventionen träder emellertid inte i kraft om den inte har godkänts av tillräckligt många parter inom trettiosex månader från den dag då den har öppnats för undertecknande.

Artikel 18. *Anslutning.* Artikelns innehåll motsvarar i huvudsak artikel 23 i den gällande konventionen. I artikeln ges den verkställande sekreteraren vissa uppgifter.

Artikel 19. *Ansvarighet.* Artikelns innehåll motsvarar artikel 24 i den gällande konventionen.

Artikel 20. *Särskilda bestämmelser.* Artikelns innehåll motsvarar i huvudsak artikel 25 i den gällande konventionen. Årsberättelsen skall också sändas till bolaget Eutelsat S.A.

Artikel 21. *Depositarie.* Artikelns innehåll motsvarar i huvudsak artikel 26 i den gällande konventionen.

2. Konventionens bilaga A och B

I bilaga A till konventionen finns övergångsbestämmelser gällande kontinuiteten i verksamheten och överföringsförfarandet samt verkställandet av dessa.

I bilaga B till konventionen ändras hänvisningen till skiljedomsförfarandet från artikel 20 till artikel 15.

3. Ikraftträdande

Avsikten är att konventionen, på vissa villkor, skall träda i kraft 60 dagar efter det att två tredjedelar av parterna har godkänt ändringarna.

Avsikten är att det lagförslag som ingår i propositionen skall träda i kraft vid samma tidpunkt som den ändrade konventionen.

4. Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. grundlagen godkänner riksdagen fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt artikel 5 i konventionen skall man separat komma överens om EUTELSATs kostnader i ett avtal mellan EUTELSAT och bolaget Eutelsat S.A. Finlands finansiella bidrag till EUTELSAT betalas numera av Sonera Abp, enligt den ursprungliga EUTELSAT-konventionen var post- och telestyrelsen den verkställande myndigheten i Finland. Post- och telestyrelsen skötte bl.a. betalningen av det finansiella bidraget till organisationen före de ovan nämnda nationella organisationsändringarna, som genomfördes till följd av ändringar i lagstiftningen.

Enligt grundlagsutskottets ståndpunkt skall en bestämmelse i ett fördrag anses höra till området för lagstiftningen om det finns gällande bestämmelser i lag om den fråga som bestämmelsen avser, oberoende av om den står i strid med eller överensstämmer med en

bestämmelse som utfärdats genom lag i Finland, eller om det enligt rådande uppfattning i Finland skall föreskrivas om frågan i lag (GrUU 11/2000 rd och GrUU 12/2000 rd).

Dessutom innehåller konventionen en bestämmelse om vissa skatte- och tullfriheter för EUTELSAT. Bestämmelsen motsvarar i sig till innehållet i huvudsak en bestämmelse i den gällande konventionen. Skatte- och tullfriheterna i den gällande konventionen har inte trätt i kraft genom lag, utan genom förordning. Sedan grundlagen trädde i kraft kan privilegier och immunitet som beviljas internationella organ inte längre såsom enligt tidigare praxis sättas i kraft genom förordning, ett system som grundade sig på den s.k. FN-fullmaktslagen, dvs. lagen om godkännande av vissa stadganden i konventionen rörande Förenta Nationernas privilegier och immunitet och konventionen förande privilegier och immunitet för Förenta Nationernas fackorgan samt om privilegier och immunitet även för vissa andra internationella organ (386/1958). Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § grundlagen föreslås

att Riksdagen godkänner de i Cardiff den 18-20 maj 1999 gjorda ändringarna av bestämmelserna i konventionen om den europeiska telesatellitorganisationen (EUTELSAT) och den därtill anslutna driftöverenskommelsen.

Eftersom konventionen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

1.

Lag

om verkställighet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i ändringarna av konventionen om den europeiska telesatellitorganisationen (EUTELSAT) och den därtill anslutna driftöverenskommelsen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

driftöverenskommelsen gäller såsom lag sådana Finland har förbundit sig att iakttä dem.

De till området för lagstiftningen hörande bestämmelserna i de ändringar som gjordes i Cardiff den 18-20 maj 1999 i konventionen om den europeiska telesatellitorganisationen (EUTELSAT) och den därtill anslutna

2 §

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

Helsingfors den 20 .

Republikens President

TARJA HALONEN

Kommunikationsminister *Olli-Pekka Heinonen*